

**Medicinski fakultet
Sveučilište u Mostaru**

OPIS STUDIJSKOGA PREDMETA (Izborni predmet)

Naslov predmeta	Oralno zdravlje
Opis izbornoga predmeta	Novi mali izborni predmet
Studij	Studij dentalne medicine
Broj sati:	23 Predavanja: 12 Seminari: 5 Vježbe: 6
Godina studija / Semestar	4. godina
Voditelj predmeta:	Zorana Ivanković Buljan, docent Mail: zorana.ivankovic-buljan@mef.sum.ba
Suradnici:	Romana Jelavić, asistent
Okvirni sadržaj predmeta:	Dobro oralno zdravlje je uvjet općega zdravlja i važan čimbenik kvalitete života. Samo zdrava usna šupljina omogućuje prehranu, govor i socijalni kontakt bez ikakvih poteškoća. Glavni cilj jest upoznati studente s važnošću prevencije karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba te provođenje različitih metoda oralne higijene. Zubni karijes je kronična, kompleksna bakterijska infekcija koja rezultira gubicima minerala iz zuba koji je zahvaćen infekcijom. Nastavni sadržaj predavanja obuhvaća uvodne cjeline u kojima se definiraju pojmovi vezani sa čimbenicima rizika, vanjskim i unutarnjim čimbenicima organizma koji su odgovorni za nastanak karijesa, te osnovnim načelima i metodama prevencije koji su bitni za oralno zdravlje u svim dobnim skupinama. U daljnjim nastavnim cjelinama, studenti će biti upoznati s problematikom oralnog zdravlja raznih populacijskih skupina (počev od trudnoće i dojenačke dobi pa sve do starije populacije, te osoba sa posebnim potrebama) skupa sa specifičnostima koju svaka dob nosi sa sobom. Nastavni sadržaj seminara obuhvaća područje provedbe oralne higijene u osoba sa različitim stomatološkim potrebama. Nastavni sadržaj vježbi uključuje izradu prezentacija edukativnih materijala iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.
Opće i specifične kompetencije predmeta:	Nakon provedene nastave student će: 1. Znati identificirati javno zdravstvene čimbenike rizika za oboljenja usta i zuba na lokalnoj i nacionalnoj razini. 2. Poznavati i razumjeti strategije u izradi preventivnih programa za zaštitu oralnog zdravlja te procijeniti njihove prednosti i nedostatke. 3. Znati samostalno planirati primjenu i sprovođenje preventivnih mjera za sve uzraste te biti upoznat sa sprovođenjem preventivnih mjera kod osoba sa posebnim potrebama i sistemskim oboljenjima.

	4. Samostalno provoditi prenošenje znanja i motivaciju pacijenata za održavanje oralne higijene.
Naslov i sadržaj nastavnih jedinica:	Predavanja (P) i seminari (S)- teme: S1 Javno oralno zdravlje- povijest prevencije . Ciljevi i smjernice Svjetske zdravstvene organizacije (1 šk. sata) Studentu će se objasniti pojmovi vezani za oralnu higijenu i oralno zdravlje te povijesne činjenice razvoja prevencije oralnih oboljenja. Studenta će se upoznati sa ciljevima i smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije u svezi oralnog zdravlja. Objasniti će se razlika između preventivne i kurativne skrbi u dentalnoj medicini. Upoznati će se studenta o važnosti promocije oralnog zdravlja u očuvanju općeg zdravlja što je od primarnog značenja za dobru kvalitetu života, jer dobra higijena usta i zubi utiče na prevenciju mnogih oboljenja koja često nisu vezana samo uz usnu šupljinu. Obrazložiti će se povezanost adekvatne oralne higijene sa zdravljem zuba i cijele usne šupljine, ali i udaljenih organa kao što su srce i krvni sudovi, bubrezi i zglobovi. S2, 3. Definicija i podjela preventivne stomatologije- osnova zaštite oralnoga zdravlja (2 šk. sat) Studenta će se upoznati sa činjenicom da znanstveni i klinički temelji u prevenciji karijesa upozoravaju da je prekasno prepoznavanje karijesa na razini kavitacije da bi se zadovoljila suvremena načela koja postoje unutar struke. Moderna preventivna terapija karijesa govori o terapijskome zahvatu prije nastanka kavitacije kako bi se osigurala pravilna i učinkovita prevencija bolesti . Zato dentalni tim (stomatolog i dentalni asistent) u suradnji s drugim liječnicima primarne zdravstvene zaštite provode postupke koje podrazumijeva ciljana intenzivna individualna prevencija karijesa. Prevencijom se smatraju sve aktivnosti u svrhu iskorjenjivanja, odstranjivanja ili smanjivanja utjecaja bolesti. Studentu će se objasniti podjela preventivne stomatologije na primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju. S4. Utjecaj sline i prehrane na oralno zdravlje (1 šk. sata) Studenta će se upoznati s načelima nastanka karijesa, bakterijama odgovornim za karijes, kariogenim potencijalima prehrane, utjecaju ugljikohidrata na karijes, zadržavanju hrane i pića u ustima te unutarnjim čimbenicima i otpornosti organizma na karijes. Predočiti će se važnost prehrambenih navika na pojavnost karijesa. Studenta će se upoznati sa razvojem karijesa koji ovisi o četiri usko povezana čimbenika: bakterijama, prehrani, otpornosti domaćina i proteklome vremenu te pojasniti svaki. Objasniti će se važnost sline kao tekućine koja je neophodna za održavanje oralnog zdravlja i prevenciju nastanka oralnih bolesti. S5. Utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba (1 šk. sata) Studentu će se objasniti utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba, opisati će mu se oralna mikroba flora, te proces nastanka plaka i zubnog kamenca. P1. Mehanička kontrola naslaga na zubima (1 šk. sat) Studenta će se upoznati sa mehaničkim sredstvima za održavanje oralne higijene kojima je moguće u potpunosti ukloniti dentalni plak sa svih površina zuba i iz subgingivne regije zdravog parodonta. Opisati će se

	mehanička glavna i pomoćna sredstva za održavanje oralne higijene: adekvatna četkica za zube, za interdentalne prostore konac za zube, trakice, aproksimalne četkice i interdentalni stimulatori te način njihovog korištenja. Objasnit će se poteškoće u održavanju higijene kod specifičnih odnosa među zubima (zbijenih i loše postavljenih zuba) te različitih oblika interdentalnih prostora kao i sa aproksimalnih površina zuba. P2. Kemijska kontrola naslaga na zubima (1 šk. sata) Studentu će se izložiti slučajevi sa otežanim mehaničkim čišćenjem zubi te preporukama o uporabi kemijskih sredstava u obliku tekućine za usta, paste ili gela za zube. Evaluirat će se kemijsko sredstvo koje mora biti učinkovito- djelovati antimikrobno, tako da utječe na nestanak naslaga na zubima, da dobro prijanja na meka i tvrda zubna tkiva te da ima dugoročno djelovanje bez neželjenih nuspojava. Objasnit će se antimikrobna sredstva u pastama ili kao otopine za ispiranje kao zlatni standard individualne profilakse. Studentu će se prezentirati različita sredstva za kemijsko održavanje higijene, njihov sastav i djelovanje. P3. Fluoridi i klorheksidin Upoznati će se studente sa fluorom, koji je prepoznat kao glavni čimbenik u prevenciji zubnog karijesa koji djeluje tako da se u zubnoj caklini stvara spoj koji zube čini znatno otpornijim na karijes. Laboratorijska istraživanja su pokazala kako je fluor najdjelotvorniji u prevenciji karijesa kada se dugotrajno održava njegova niska koncentracija u usnoj šupljini . Objasnit će se razlika između topikalne i sistemske upotrebe fluora. Student će biti upoznat sa sastavom , upotrebom i djelovanjem različitih preparata sa fluorom kod terapije u ortodonciji, protetici, parodontologiji, dječjoj i preventivnoj stomatologiji te implantologiji. Opisat će se djelovanje i nuspojave klorheksidina. P4. Oralno zdravlje trudnice i dojenčeta Studentima objasniti da trudnicu treba informirati da će brigom o svom oralnom zdravlju tijekom trudnoće, ne samo unaprijediti vlastitu kvalitetu života, već će stvoriti i preduvjet za dobro oralno zdravlje djeteta U dentalnoj medicini zaštita trudnica prema stručnjacima SZO po medicinskim prioritetima dolazi odmah nakon zaštite djece školske i predškolske dobi, staraca i kroničnih bolesnika. Objasnit će se studentu kako je stvaranje zuba najpogodnije razdoblje za ugradnju fluora. Kako se tijekom trudnoće formira svih 20 mliječnih i četiri trajna kutnjaka, primjena fluora u tom razdoblju mogla bi zube djeteta učiniti otpornijim na karijes. Ukazati će se na važnost preventivnih stomatoloških pregleda i pravilne prehrane u trudnoći, te prenosu bakterija odgovornih za karijes s majke na dijete. P5. Održavanje oralnog zdravlja mliječnih zuba Upoznati studente sa važnošću očuvanja mliječnih zubi , jer oni čuvaju mjesto za svoje trajne nasljednike, potiču normalan rast i razvoj čeljusti, omogućavaju žvakanje, što je preduvjet za dobru probavu, razvoju jasnog i razumljivog govora, a osim toga bitno utječu na estetski izgled lica, što pridonosi pravilnom psihičkom razvoju djeteta. Upoznat će se studenta sa pravilnim načinom održavanja higijene od momenta kad se pojavi prvi zub u ustima te tijekom razdoblja mliječne denticije.
--	---

	Studentu evaluirati posljedice loše higijene u ovoj dobi-karijes bočice i rampatni karijes, problemi sa izgovaranjem glasova kod gubitka prednjih zubi i posljedice gubitka mliječnih zubi po psihosocijalni razvoj djeteta. P6. Održavanje oralnog zdravlja mješovite denticije i adolescenata U ovom će se predavanju student upoznati sa specifičnostim oralne higijene u mješovitoj i stalnoj denticiji, pečaćenje prvih stalnih kutnjaka u predškolskoj dobi. Objasniti će mu se posljedice nepogodnih navika te trauma mliječnih i stalnih zubi. P7. Održavanje oralnog zdravlja odraslih osoba i kod osoba sa specifičnim potrebama . U ovom će se predavanju studenti upoznati sa specifičnostima oralne higijene u odrasloj dobi, te posebnostima brige o oralnom zdravlju kod osoba sa specifičnim potrebama za očuvanje oralnog zdravlja. P8. Dentalnomedicinska skrb u djece sa smetnjama u razvoju P9. Dentalnomedicinska skrb u pacijenata sa dijabetesom P10. Dentalnomedicinska skrb u osoba sa poremećajem prehrane P11. Dentalnomedicinska skrb u autističnih poremećaja P12. Dentalnomedicinska skrb u nagluhih i slijepih osoba. Vježbe (6 sati) V1-3. Radionica: Priprema i prezentacija edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (3 školska sata). V4-6. Priprema i prezentacija promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (3 šk. sata) kojima je cilj odaslati poruku javnosti da je rana prevencija karijesa i parodontalnih bolesti najbolji oblik liječenja, a rano promicanje zdravog stila života najbolja i najisplativija investicija. Prvi stomatološki pregled stvara naviku i prijateljski odnos sa stomatolozima kojima ne treba ići kad je već kasno, kad boli jer je takav posjet traumatičan. Prije pristupa vježbama studenti će usvojiti teorijsko znanje. Tijekom vježbi steći će znanje o pripremi i promociji oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.
Način provjere znanja:	Studenti podjeljeni u grupe će zajedno uraditi prezentacije o očuvanju i promociji oralnog zdravlja za različite populacijske skupine.
Preporučena literatura:	1. Bakarčić D, Ivančić Jokić N. Osnove prevencije karijesa. Web knjižara, 2013. 2. Ante Ivanković. Stomatologija za medicinare. Fram Mostar, 2004. 3. Glažar I i sur. Priručnik oralne higijene. 2017. 4. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015. 5. Materijali sa interneta. 6. Ispis prezentacije predavanja.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Evaluacijske ankete studenata
Minimalni / maksimalni broj studenata:	5/20

Voditelj predmeta:

Doc. dr. sc. Zorana Ivanković

Izvedbeni plan – Satnica: MIP „Oralno zdravlje “

Ak. god. 2024. / 2025.

Godina studija: 4 Semestar: VII

Voditelj: Doc. dr. sc. Zorana Ivanković Buljan

Datum	Vrijeme	Studenti (skupine)	Nastavna jedinica	Predavač / Voditelj (Mjesto održavanja)
Ponedjeljak, 17.11. 2025	09:30– 15:30	Svi	S 1,2. Tema: Definicija i podjela preventivne stomatologije- osnova zaštite oralnoga zdravlja (2 šk. sata) S 3. Utjecaj slin i prehrane na oralno zdravlje (1 šk. sata) S4. Kemijska kontrola naslaga na zubima (1 šk. sata) S5. Dentalnomedicinska skrb u djece sa smetnjama u razvoju. Dentalnomedicinska skrb u pacijenata sa dijabetesom V1,2. Radionica: Priprema edukativnih predavanja iz područja zaštite oralnog zdravlja za različite populacijske skupine (2 sata).	(Predavaonica) Romana Jelavić, asistent
Srijeda, 19.11. 2024	online 13:00	Svi	P1. Utjecaj zubnog plaka na razvoj karijesa i bolesti potpornih tkiva zuba (1 šk. sat) P2. Mehanička kontrola naslaga na zubima (1 šk sat) P3. Fluoridi i klorheksidin (1 šk sat) P4. Javno oralno zdravlje-povijest prevencije. Ciljevi i smjernice Svjetske zdravstvene organizacije (1 šk. sata) P5.Dentalnomedicinska skrb u osoba sa poremećajem prehrane P6.Dentalnomedicinska skrb u autističnih poremećaja V3,4. Priprema promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine. (2 šk. sata)	Doc dr sc Zorana Ivanković Buljan

Četvrtak, 20.11. 2025	ONLINE 12:00-	Svi	P7. Oralno zdravlje trudnice i dojenčeta (1 šk sat) P8. Održavanje oralnog zdravlja mliječnih zuba (1 šk sat) P9. Održavanje oralnog zdravlja u mješovitoj dentaciji i u adolescenata (1 šk sat) P10,11. Održavanje oralne higijene odraslih osoba i kod osoba sa specifičnim potrebama (2 šk sat) P12. Dentalnomedicinska skrb kod nagluhih i slijepih osoba. V5,6. Prezentacija promotivnog materijala za zaštitu i unaprijeđenje oralnog zdravlja za različite populacijske skupine. (1 šk. sat)	Zorana Ivanković Buljan, docent
20.11. 2025 Ispitni zadatak			Ispit - studenti podijeljeni u skupine će dobiti temu po kojoj će raditi - napraviti prezentaciju edukativne brošure, letka, postera, videozapisa na jednu od tema vezano za promociju oralnog zdravlja za različite populacijske skupine te poslati mailom voditeljici predmeta. Upisuje se: kolokvirao/la.	

Preporučena literatura:

1. Bakarčić D, Ivančić Jokić N. Osnove prevencije karijesa. Web knjižara; 2013.
2. Ante Ivanković. Stomatologija za medicinare. Mostar: Framo; 2004.
3. Glažar I i sur. Priručnik oralne higijene. 2017.
4. Jurić H, i sur. Dječja dentalna medicina. Zagreb: Naklada Slap; 2015.
5. Ispis prezentacije predavanja i internet.